

PREAMBULA

Skupština Zajednice opština Crne Gore,

U uvjerenju da će se donošenjem Etičkog kodeksa stvoriti neophodni uslovi za izgradnju povjerenja između izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave i građana/ki:

Ocjenjujući da će se donošenjem Etičkog kodeksa izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave obezbijediti neophodan sklad između opšteg i pojedinačnog interesa;

Znajući da je poštovanje etičkih standarda ponašanja izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave uslov za povjerenje građana/ki;

Ubjedjena da izgradnja povjerenja predstavlja neophodan uslov za uspješno obavljanje dužnosti izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave;

Uvažavajući činjenicu da se pravne norme dopunjuju sve više etičkim pravilima ponašanja u različitim oblastima društvenog života;

Vjerujući da je dužnost izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave da, u obavljanju svojih funkcija, prihvataju standarde kojima se samoobavezuju;

Smatrajući da će donošenje Etičkog kodeksa ponašanja izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave, ojačati njihovu ulogu i odgovornost;

Nastojeći da ovaj Etički kodeks obuhvati u najvećoj mogućoj mjeri sve segmente rada izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave;

Naglašavajući da pravila ponašanja koja sadrže etičke norme treba da se poštuju;

Ukazujući na to da uloga građana/ki u stvaranju i razvoju povjerenja treba da bude okosnica razvoja lokalne demokratije;

Pridružujući se procesu koji vode naši državni organi na planu evropskih integracija i primjeni evropskih standarda u svim oblastima društvenog života;

Ubjedjeni da će se donošenjem Etičkog kodeksa stvoriti uslovi za dalji nastavak započetih reformi i stvaranje političkog ambijenta za vrednovanje učinka svakog/ke pojedinog/ne izabranog/ne predstavnika/ce i funkcionera/ke;

Uzimajući u obzir važeće propise u Crnoj Gori, Evropski kodeks ponašanja lokalnih i regionalnih izabranih predstavnika i druge relevantne međunarodne dokumente kojima se uređuje oblast lokalne samouprave, na sjednici održanoj_____, usvojila je Etički kodeks izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki u lokalnoj samoupravi i preporučuje svim skupštinama jedinica lokalne samouprave da isti usvoje, i poziva sve nosioce javnih funkcija u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori da se po njemu ponašaju.

POGLAVLJE I - PREDMET I OPŠTA NAČELA

Predmet Kodeksa

Član 1

Predmet ovog kodeksa je:

- definisanje etičkih standarda ponašanja na koje se obavezuju izabrani/e predstavnici/ce i funkcioneri/ke loklane samouprave u obavljanju funkcija,
- upoznavanje građana/ki sa ponašanjem koje imaju pravo da očekuju od izabranih predstavnika/ca i funkcionera/ki lokalne samouprave.

Pojam izabranog predstavnik/ca i funkcionera/ke

Član 2

U smislu ovog kodeksa, izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka lokalne samouprave je odbornik/ca, predsjednik/ca skupštine jedinice lokalne samouprave, predsjednik/ca opštine, gradonačelnik/ca, potpredsjednik/ca opštine – zamjenik/ca gradonačelnika/ce, glavni administrator/ka i svako izabrano, imenovano ili postavljeno lice u organima jedinice lokalne samouprave, stručnim i drugim službama, organima javnih službi i drugih organizacija čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka).

Poštovanje zakona i prvenstvo javnog interesa nad

privatnim

Član 3

- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka obavlja svoju funkciju po zakonu, drugim propisima i opštim aktima.
- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka u obavljanju funkcije postupa isključivo u javnom interesu, a ne u svom ličnom, privatnom, grupnom ili stranačkom interesu.

Poštovanje izborne volje građana/ki

Član 4

Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka obavlja svoje dužnosti u okviru utvrđenih prava i obaveza, u skladu sa mandatom koji je dobio/la od birača, odnosno organa koji su ga/je izabrali, imenovali ili postavili i odgovoran/na je svim građanima/kama u lokalnoj zajednici, uključujući i one birače koji nijesu glasali za njega/nju, i organima koji su ga/je izabrali, imenovali ili postavili.

Način obavljanja javne funkcije

Član 5

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka obavlja javnu funkciju savjesno, pošteno i nepristrasno, uz otvorenost i odgovornost za svoje odluke i postupke.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se angažovati u unapređenju rada lokalne samouprave i u razmjeni iskustava koje organizuju organi vlasti na nacionalnom i lokalnom nivou.

(3) Tokom svog mandata, kao i u obavljanju funkcije ili u privatnom životu, izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka neće se ponašati na način koji bi degradirao funkciju koju obavlja.

Odnosi sa drugim izabranim predstavnicima/cama, funkcionerima/kama, zaposlenima i građanima/kama

Član 6

- U obavljanju funkcije, izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka poštuje prava drugih izabranih predstavnika/ca, funkcionera/ki, zaposlenih i građana/ki. Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se učtivo, sa poštovanjem i bez diskriminacije, odnositi prema građanima/kama, kolegama/inicama, zaposlenima i medijima.
- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka neće podsticati niti pomagati druge izabrane predstavnika/ce, funkcionere/ke i zaposlene da prilikom vršenja svojih dužnosti krše pravila ponašanja uspostavljena ovim kodeksom.
- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će javno ukazivati na sve slučajeve nezakonitog ponašanja ili ponašanja suprotnog pravilima i principima ovog kodeksa.

POGLAVLJE II - STANDARDI U OBAVLJANJU FUNKCIJE

1. Opšti principi

Zabrana sukoba interesa

Član 7

- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka neće vršiti svoju dužnost, odnosno koristiti ovlašćenja svog položaja u cilju ostvarivanja ličnih ili privatnih interesa.
- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će izbjegavati svaki oblik ponašanja koji bi mogao da dovede do davanja prednosti privatnim interesima nad javnim, čak i ako takvo ponašanje nije formalno zabranjeno.

Davanje podataka o imovinskom stanju

Član 8

Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se pridržavati propisa koji predviđaju obavezu davanja podataka o prihodima i imovini.

Ograničenje obavljanja više funkcija

Član 9

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će poštovati zakon i druga akta u obavljanju javne funkcije.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će izbjegavati obavljanje drugih javnih funkcija, odnosno djelatnosti koje ga/je ometaju u obavljanju njegovih/njenih dužnosti.

2. Ponašanje prije stupanja na funkciju

Izborna kampanja

Član 10

- Izborna kampanja kandidata/kinje za funkciju u lokalnoj samoupravi treba da ima cilj da građanima/kama pruži informacije i objašnjenja o programima kandidata/kinja.
- Kandidat/kinja neće težiti da pribavi glasove birača na bilo koji drugi način osim ubjedljivom argumentacijom.
- Posebno, kandidat/kinja neće pokušavati da pribavi glasove klevetanjem drugih kandidata/kinja, korišćenjem nasilja ili prijetnji, zloupotrebom funkcije koju obavlja, niti pružanjem ili obećavanjem protivusluga.

Troškovi izborne kampanje

Član 11

- Kandidat/kinja za funkciju u lokalnoj samoupravi će troškove svoje izborne kampanje držati u razumnim granicama.
- Kandidat/kinja će davati tačne i potpune informacije o prirodi i visini troškova svoje izborne kampanje.
- Lokalni/a funkcioner/ka ni u kom slučaju neće koristiti službena sredstva ili imovinu za potrebe svoje izborne kampanje.

3. Ponašanje tokom obavljanja funkcije

Nespojivost nadzornih funkcija

Član 12

- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se izuzeti iz rada organa i tijela ukoliko isti vrše nadzor nad njegovim/njenim radom.
- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka neće biti zaposlen/a, niti će učestvovati u radu organa i tijela nad kojima vrši nadzor po službenoj dužnosti.

Odlučivanje

Član 13

- Pri odlučivanju, izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će u najvećoj mogućoj mjeri uvažiti stavove građana/ki iznijete u javnoj raspravi ili kroz druge vidove učešća.
- Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka pri odlučivanju će se uzdržavati od ostvarivanja bilo kakve posredne ili neposredne lične koristi ili omogućavanja ostvarivanja ličnih ili privatnih interesa pojedinaca/ki ili grupa.

Objavljivanje sukoba interesa

Član 14

(1) Ako izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka ima privatni interes u stvari o kojoj raspravlja i odlučuje organ ili tijelo čiji je on/a član, dužan/a je da prije učešća u raspravi, a najkasnije prije početka odlučivanja, saopšti postojanje takvog privatnog interesa.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se uzdržati od bilo kakve izjave ili glasanja o pitanjima u odnosu na koja ima privatni interes.

Obrazlaganje odluka

Član 15

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će za svaku svoju odluku dati obrazloženje kada građani/ke od njega/nje to traže, uz navođenje svih činjenica i okolnosti na kojima je ta odluka zasnovana, a posebno koji propisi su primjenjeni.

(2) U nedostatku pravila i propisa, obrazloženje odluke će obuhvatiti elemente kao što su ukazivanje na njenu svrsishodnost, pravičnost i saglasnost sa javnim interesom.

Borba protiv korupcije

Član 16

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se u obavljanju funkcije uzdržavati od bilo kakvog ponašanja koje bi, po važećim međunarodnom ili domaćem krivičnom pravu, moglo da se okarakterise kao koruptivno ponašanje.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se aktivno angažovati u borbi protiv svih oblika korupcije u lokalnoj zajednici.

Zabrana primanja i davanja poklona

Član 17

Izabrani predstavnik/ca i funkcioner/ka neće tražiti, primiti, odnosno dozvoliti drugom licu da u njegovo ime ili za njegovu korist primi, niti daje poklon, pruža neku uslugu, gostoprimstvo ili bilo kakvu drugu vrstu koristi u vezi sa vršenjem funkcije, osim prigodnih i protokolarnih poklona minimalne vrijednosti.

4. Budžetska i finansijska disciplina

Upravljanje i korišćenje javnih sredstava

Član 18

(1) U upravljanju i korišćenju javnih sredstava, izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će postupati sa pažnjom dobrog/e domaćina/ce.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se pridržavati budžetske i finansijske discipline koja obezbjeđuje ispravno upravljanje i korišćenje javnim prihodima, na način regulisan važećim propisima.

(3) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka neće preduzimati ništa što bi moglo dovesti do toga da se budžetska sredstva koriste nenamjenski, posredno ili neposredno u privatne svrhe.

Saradnja u sprovođenju mjera nadzora

Član 19

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka neće ometati primjenu bilo koje na propisu zasnovane mjere nadzora od strane organa unutrašnje ili spoljašnje kontrole.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se pridržavati svake privremene ili konačne odluke tih organa.

5. Ponašanje pri kraju funkcije

Prestanak obavljanja funkcije

Član 20

Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka neće preduzimati aktivnosti prema organizacijama i preduzećima nad kojima vrši nadzor, sa kojima su uspostavljeni ugovorni odnosi ili koji su osnovani za vrijeme njegovog/njenog mandata, kako bi sebi ili drugome obezbijedio/la lične i profesionalne privilegije po prestanku obavljanja funkcija.

POGLAVLJE III - ODNOSI PREMA ZAPOSLENIMA

Uzorno ponašanje

Član 21

Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će svojim ponašanjem predstavljati dobar uzor svim zaposlenima u organima lokalne uprave, javnim i drugim službama, kao i drugim organima i organizacijama u lokalnoj samoupravi.

Zapošljavanje i raspoređivanje

Član 22

Funkcioner/ka prilikom zapošljavanja, raspoređivanja i unapređivanja zaposlenih donosi odluku u skladu sa propisima, koja je isključivo zasnovana na njihovoj stručnosti i profesionalnoj sposobnosti i u skladu sa ciljevima, mogućnostima i potrebama službe.

Poštovanje uloge zaposlenih

Član 23

Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će se sa poštovanjem odnositi prema zaposlenim u lokalnoj samoupravi i neće uticati na njih da nezakonito postupaju, niti da službeno preduzmu ili da propuste da preduzmu bilo šta čime bi se omogućila, njemu/njoj ili drugim pojedincima/kama ili grupama, posredna ili neposredna privatna korist.

Ostvarivanje i unapređenje uloge zaposlenih

Član 24

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će nastojati da obezbijedi da se uloga i zadaci zaposlenih u lokalnoj samoupravi ostvaruju u potpunosti.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će preduzimati i podsticati mjere i aktivnosti koje doprinose unapređenju funkcionisanja organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave, službi i drugih organa i organizacija za čiji rad je odgovoran/a i za motivaciju zaposlenih koji taj rad obavljaju.

(3) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka lokalne samouprave će unapređivati svoja znanja i stručnost, kao i stvoriti uslove za unapređenje znanja i stručnosti zaposlenih u lokalnoj samoupravi.

POGLAVLJE IV - ODNOSI SA JAVNOŠĆU

Javnost rada

Član 25

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka lokalne samouprave će nastojati da obezbijedi javnost svog rada, kao i funkcionisanja službi i organa za čiji rad je odgovoran/a.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će odgovoriti na svaki javno izrečeni zahtjev koji se odnosi na obavljanje njegove/njene funkcije, obrazloženje njegovih/njenih postupaka ili funkcionisanje službi i organa za čiji rad je odgovoran/a.

Odnosi sa medijima

Član 26

(1) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će tačno i blagovremeno odgovarati na sve zahtjeve medija za davanje informacija vezanih za obavljanje svoje funkcije, ali neće pružiti nijednu poverljivu službenu informaciju ili informaciju koja se tiče privatnog života trećih lica.

(2) Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će podsticati sve mjere koje imaju za cilj unapređenje medijskog praćenja njegovog/njenog rada i funkcionisanja organa i javnih službi za čiji rad su odgovorni/e.

POGLAVLJE V - PRIMJENA KODEKSA

Pisana izjava o pridržavanju Kodeksa

Član 27

Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će nakon donošenja, odnosno upoznavanja sa Kodeksom dati pisanu izjavu da je spreman/a da se rukovodi i pridržava njegovih odredaba.

Upoznavanje javnosti sa sadržinom Kodeksa

Član 28

Izabrani/a predstavnik/ca i funkcioner/ka će promovisati Kodeks među zaposlenima u lokalnoj samoupravi, u javnosti i medijima, s ciljem unapređenja svijesti o principima Kodeksa i značaja njihovog pridržavanja u funkcionisanju lokalne samouprave.

Obezbjedivanje primjene Kodeksa

Član 29

(1) Radi praćenja primjene Kodeksa osniva se Etička komisija.

(2) Odlukom skupštine o osnivanju Etičke komisije bliže se utvrđuju prava i dužnosti, sastav, način rada, izvještavanje i druga pitanja od značaja za njen rad i za primjenu Kodeksa.

Zajednica Opština Crne Gore

STVARAJMO POVJERENJE

ETIČKI KODEKS

IZABRANIH PREDSTAVNIKA/CA I FUNKCIONERA/KI U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Montenegro